

ע"פ (נצרת) 26888-12-23 - ניקולאי מקובייצ'וק 2. חגי חביאר קוגוס נ' מדינת ישראל

ע"פ (נצרת) 26888-12-23 - ניקולאי מקובייצ'וק 2. חגי חביאר קוגוס ואח' נ' מדינת ישראל מחוזי נצרת
ע"פ (נצרת) 26888-12-23
ע"פ (נצרת) 38981-12-23
המערער בע"פ 26888-12-23 המערער בע"פ 38981-12-23
1. ניקולאי מקובייצ'וק 2. חגי חביאר קוגוס

נגד

מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בנוף הגליל-נצרת בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

[28.01.2025]

לפני כבוד הנשיאה אסתר הלמן - אב"ד כבוד השופטת יפעת שטרית כבוד השופט חנא סבאג
ערעור על פסק דינו של בית משפט השלום בנצרת (כב' השופטת הבכירה ד. שרון גרין) (הכרעת דין מיום 6/7/24 גזר
דין מיום 26/9/23) בת"פ 5643-05-22
פסק דין משלים
בענינים של שני המערערים
השופטת יפעת שטרית
מבוא:

1. כנגד המערער בע"פ 26888-12-23, ניקולאי מקובייצ'וק (ולהלן "יקרא: "המערער 1") והמערער בע"פ
38981-12-23, חגי חביאר קוגוס (ולהלן "יקרא: "המערער 2") הוגש לבית המשפט קמא כתב אישום אחד, במסגרתו
יוחסה לשניהם עבירה של תקיפה הגורמת חבלה של ממש בנסיבות מחמירות - לפי סעיפים 380 + 382(א) לחוק
העונשין, התשל"ז - 1977.
2. לאחר שמיעת ראיות ובמסגרת הכרעת דין שניתנה בענינים של שני המערערים (מיום 6.7.23), קבע בית המשפט
קמא (כב' השופטת הבכירה ד. שרון-גרין), כי הוכחו מעבר לכל ספק סביר כל עובדות כתב האישום, למעט העובדה
שהמערער 1 הוא שבעט במתלונן, טענה שהמשיבה ויתרה עליה הלכה למעשה בסיכומיה, שעה שבפועל הודה בכך
המערער 2. עוד נקבע, כי בעובדות אלה יש כדי לקיים את כל יסודות העבירה שיוחסה לשני המערערים בכתב האישום.
3. אשר על כן, בית המשפט קמא הרשיע את שני המערערים בעבירה של תקיפה הגורמת חבלה של ממש בנסיבות
מחמירות (תקיפה בחבורה), לפי סעיף 380 בצירוף סעיף 382(א) לחוק העונשין (ראו בהקשר זה סעיפים 85-87
להכרעת הדין כאמור).

4. במסגרת גזר הדין מיום 26.9.23 ציין בית המשפט קמא כי בהכרעת הדין נקבע שבתאריך 22.9.21, בהיותם שוטרי יס"מ הלבושים בבגדים אזרחיים, הגיעו שני המערערים לתחנת המשטרה בכפר כנא לצורך מנוחה, כשהמערער 1 נושא על כתפו נשק מסוג 16M. בהגיעם לכניסה, פתח להם את השער המאבטח (להלן: "המתלון"), ששאל אותם לזהותם. המערער 1 אמר לו כי שניהם שוטרי יס"מ והמתלון ביקש שיציגו בפניו תעודות מזהות. המערער 1 הציג למתלון תעודה מזהה והתחיל להיכנס לתחנה. המערער 2 פנה להמשיך ללכת אחרי המערער 1, אולם המתלון ביקש כי גם הוא יציג בפניו תעודה מזהה. בהמשך, המתלון הרים את ידו על מנת לחסום את דרכו של המערער 2 עד אשר יציג לו תעודה מזהה, אולם המערער 2 דחף אותו קלות על מנת שיאפשר לו לעבור. בתגובה, הרים המתלון את ידיו, הניחן על חזו של המערער 2 ומנע ממנו את המעבר. בשלב זה, הכריז המערער 2 כי מעשיו של המתלון כלפיו מהווים תקיפת שוטר.
- עם הכרזתו של המערער 2, דחף המערער 1 את המתלון בחוזקה לעבר גדר התחנה, המערער 2 סטר למתלון בפניו והמתלון השיב מכה לעבר פניו של המערער 2. לאחר מכן, תפס המערער 1 בפלג גופו העליון של המתלון. במקביל בעט המערער 2 פעמיים במתלון והלם פעמיים בחוזקה בראשו באמצעות בקבוק מתכת שהיה בידו. לאחר מכן ניסו המערערים להצמיד את המתלון לשער הברזל ולאוזקו, בעוד המתלון מתנגד לאיזוק. כתוצאה ממעשי המערערים, נגרמו למתלון נפוחות בשפתיים, חתך בראשו שטופל באמצעות תפרים, המתלון סבל מכאבי ראש וסחרחורות ובהמשך אובחן כסובל מהפרעה נפשית.
5. עוד צוין, כי בהכרעת הדין הותיר בית המשפט קמא ללא הכרעה את האפשרות שהמערער 2 הציג תעודה מזהה ושהמתלון לא הבחין בכך, משום שהסיט את מבטו.
6. בית המשפט קמא השית על כל אחד מהמערערים את העונשים כדלקמן:
- המערער 1:
מאסר על תנאי, פיצוי למתלון בסך 3,000 ₪ וחייבו בתשלום קנס בסך 2,000 ₪.
- המערער 2:
מאסר על תנאי, פיצוי למתלון בסך 3,000 ₪ וחייבו בתשלום קנס בסך 3,000 ₪.
7. מלכתחילה הופנו שני הערעורים שבפנינו על ידי שני המערערים כנגד הכרעת דינו של בית המשפט קמא, במסגרתם עתרו שני המערערים לזכותם מהמיוחס להם בכתב האישום.
- בדיון אשר התקיים בפנינו ביום 2.7.24 בהקשרם של שני המערערים, ולאחר שנשמעו הערות בית המשפט, הסכימה המשיבה לתיקון כתב האישום בהליך הערעור, כך שהמערער 1 יורשע בעבירה של תקיפה סתם לפי סעיף 379 לחוק העונשין ואילו המערער 2 יורשע בעבירה לפי סעיף 380 לחוק העונשין שעניינה תקיפה הגורמת חבלה של ממש ללא הנסיבות המחמירות שבסעיף 382(א) לחוק העונשין (היינו ללא התקיפה בחבורה).

המשיבה הודיעה במעמד זה כי לא תוכל להסכים להצעה לשליחת המערערים לשירות המבחן לשם קבלת תסקירים בעניינם, שיבחנו את עצם סוגיית הרשעתם בדין. עוד ציינה המשיבה כי הסכמתה ניתנה, בין היתר, לאור הצעת בית המשפט ולפיה סכום הפיצוי עבור המתלונן יוכפל על ידי כל אחד מן המערערים והיא שבה וציינה, כי היא עומדת על הותרת ההרשעה בדין על כנה, בעניינם של שני המערערים.

8. במעמד זה הודיעו ב"כ המערערים, כי הם מסכימים לתיקון המוצע באשר להכרעת הדין וזאת בהליך הערעור ובהתאמה לעבירות בהן יורשע כל אחד מן המערערים. בצד האמור עתרו ב"כ המערערים לאפשר למערערים להתייצב בפני שירות המבחן לצורך קבלת תסקירים בעניינם לעניין סוגיית הרשעתם בדין.

במעמד זה הודיעו שני המערערים, כי הם מבינים את ההסדר המוצע והודו בכתב האישום המתוקן (בהקשרן של הוראות החיקוק כמבואר לעיל). עוד הודיעו המערערים כי הם יפקידו את הפיצויים המוגדלים עד לדיון הבא.

9. במעמד זה ניתן על ידינו פסק דין חלקי ולפיו, הערעור התקבל בכל הנוגע להכרעת הדין כך שהרשעתם של המערערים בעבירות בהן הורשעו בוטלה. תחת זאת הורשעו המערערים בעבירות השונות כדלקמן:

המערער 1:

תקיפה סתם, עבירה לפי סעיף 379 לחוק העונשין.

המערער 2:

תקיפה הגורמת חבלה של ממש - עבירה לפי סעיף 380 לחוק העונשין.

עוד הורינו, כי בהתאם להתחייבותם יפקידו המערערים פיצוי נוסף מעבר לזה שנקבע בגזר הדין, כאשר המערער 1 יפקיד סך 2,000 ₪ נוספים ואילו המערער 2 יפקיד סך 3,000 ₪ נוספים.

בצד האמור הורינו לשירות המבחן, לבקשת ב"כ המערערים, להגיש תסקירים בעניינם של המערערים אשר יכללו גם התייחסות לסוגיית ביטול הרשעתם בדין תוך לקיחת כל השיקולים הרלוונטיים, לרבות נטילת האחריות (ראו בהקשר זה עמודים 12 - 13 לפרוטוקול הדיון מיום 2.7.24).

תסקירים, כאמור, הונחו בפנינו ואליהם אתייחס בהמשך פסק דין זה.

10. בדיון מיום 15.10.24 הוצהר על ידי ב"כ המערערים, כי סכומי הפיצויים המוגדלים הופקדו כנדרש וב"כ הצדדים השלימו את טיעוניהם.

בנסיבות אלו נותר לנו להכריע בסוגיית הרשעתם של המערערים בדין והעונשים אשר ראוי להשית עליהם לאחר שתוכרע סוגיית ההרשעה, כאמור.

טיעוני המערערים:

11. לטענת ב"כ המערער 1, התסקיר שהוגש בעניינו של מערער זה חיובי ביותר. בהקשר של לקיחת האחריות הבהיר, כי המערער מודה ולוקח אחריות באשר לחלקו באירוע ובהתאמה לעבירה בה הורשע. לדידו, הן נסיבות המעשה והן נסיבות העושה עונים על התנאים המצטברים שנקבעו בהלכת תמר כתב בדבר ביטול הרשעה בדין. בהקשר זה הדגיש כי המערער 1 נעדר כל עבר פלילי, אשר לקח אחריות מלאה על חלקו בפרשה. עוד ציין כי רמת המסוכנות הנשקפת ממנו מוערכת כנמוכה ביותר, כפי הערכת שירות המבחן בתסקירו. ב"כ המערער ציין, כי ככל שהרשעת המערער בדין תיוותר על כנה הרי שישנו חשש ממשי וקונקרטי לפיטוריו מהמשטרה. הנימוק בשלו עד עתה המערער ממשיך ומשרת במשטרת ישראל בתפקיד מנהלי היא, שהתקבלה טענתו בשימוע שנערך לפני פיטוריו כי יש לאפשר לו לנהל הליך ראוי בנסיבות המקרה דנן ולאחר מכן לקבל החלטה לגופם של פיטורים, אם לאו. עוד הוצהר כי משיחה שנערכה עם גורם במשטרת ישראל נמסר כי ככל שהרשעת המערער בדין לא תבוטל, הוא יפוטר מעבודתו במשטרת ישראל. עוד נמסר כי לא ניתן להציג אסמכתא רשמית בהקשר זה מהגורמים הרלוונטיים במשטרת ישראל, נוכח המדיניות בהקשר זה.

עוד הפנה ב"כ המערער לחוות הדעת המקצועיות הטובות שהוצגו בעניינו של המערער 1 בהליך בבית המשפט קמא וכך גם למסמכים שהוצגו בפני שירות המבחן בהליך דנן, אשר מקבלים את ביטויים בתסקיר שהוגש. בהקשר זה הודגש כי כפי העולה מהתסקיר מדובר בקצין מצטיין, איכותי, התורם לחברה ככל יכולתו, תורם לאוכלוסייה מעוטת יכולת, כפי שהדבר נפרש גם בפני שירות המבחן.

עוד ציין ב"כ המערער כי גם שירות המבחן התרשם שהתנהלותו ומעורבותו של המערער 1 באירוע דנן היא חריגה ואינה מאפיינת אותו. בהינתן כל אלה נוכח נפקות הותרת הרשעת המערער בדין על כנה על המשך עיסוקו במשטרת ישראל ושעה שמדובר באירוע חריג בנוף התנהלותו של המערער, בהינתן נסיבות האירוע וחלקו של המערער בו, עתר ב"כ המערער 1 לביטול הרשעת המערער בדין ולהטלת עונשים העולים בקנה אחד עם ביטול הרשעה כאמור.

12. ב"כ המערער 2 הפנה בטיעונו לפסיקה הרלוונטית, הנוהגת והמחייבת בסוגיית ביטול הרשעה בדין. עוד הפנה לקביעת בית המשפט העליון בדבר קיומה של "מקבילית כוחות" הצריכה להיבחן ולהידרש בשאלת ביטול הרשעה בדין אם לאו. בהקשר זה הדגיש כי יש לבחון את סוג העבירה בה הורשע המערער 2, כאשר במקרה דנן מדובר בעבירה מסוג עוון. באשר לפגיעה האפשרית בעתידו של המערער ככל שהרשעתו בדין תיוותר על כנה הדגיש ב"כ המערער 2 כי מדובר בפגיעה קונקרטית וכי ברי הוא שהותרת הרשעה בדין בענינים של שוטרים כוללת בחובה נפקות מעשית ופגיעה בעתידם של אלה.

ב"כ המערער 2 הוסיף והפנה לאמור בתסקיר שירות המבחן שהוגש בעניינו של המערער 2 בהליך דנן. בהקשר זה הדגיש כי מהתסקיר עולה שישנה לקיחת אחריות אמיתית על ידי המערער 2 באשר לחלקו בפרשה. כאשר המערער הגיע להליך הערעור, שמע את הערות בית המשפט והוסברה לו מהות מעורבותו בפרשה, הוא לקח אחריות על המעשים הן בפני בית המשפט והן בפני שירות המבחן.

- ב"כ המערער הוסיף והדגיש, כי עסקין בשוטר נעדר כל הרשעות קודמות, מפרנס את משפחתו, אב לשלושה ילדים וככל שהרשעתו בדין תיוותר על כנה בהיותו שוטר הרי שהוא יפוט מן המשטרה. עוד הדגיש כי מדובר בהתנהגות קונקרטית על רקע האירוע הספציפי והשתלשלות האירועים במסגרתו אשר הינה חריגה בנוף חייו ובהתנהלותו הכוללת של המערער 2, הן בחייו האזרחיים והן בעבודתו במשטרת ישראל. בנסיבות אלו טען כי מתקיימים שני התנאים המצטברים הקבועים בהלכת כתב וכי עסקין באותו מקרה חריג בו ראוי להורות על ביטול הרשעת המערער בדין. ב"כ המערער הוסיף והדגיש כי מהתסקיר עולה שהמערער 2 לוקח אחריות מלאה, מביע אמפתיה לאחר וכי יש ליתן לאלה ביטוי באופן בו יסתיים ההליך בעניינו בדמות ביטול הרשעתו בדין והטלת ענישה העולה בקנה אחד עם כך.
13. ב"כ המערער 2 הוסיף והדגיש כי מבלי להקל ראש במעורבותו של המערער 2 באירוע, הרי שבהליך הערעור תוקן כתב האישום בעניינו והוא הורשע בעבירה לפי סעיף 380 לחוק העונשין בלבד. עוד ציין כי מדובר באדם נורמטיבי שכל חייו תרם לחברה וכי שירות המבחן ממליץ בתסקירו לבטל את הרשעתו בדין נוכח הפגיעה העלולה להיגרם למערער ככל שזו תיוותר על כנה.
14. באשר לסוגיית "מקבילית הכוחות" הצריכה בחינה בהקשר זה, ציין ב"כ המערער כי גם זו מתקיימת בעניינו ובחינת מהות העבירה והמעשה שביצע המערער אל מול הנזק המשמעותי שייגרם לו ככל שהרשעתו תיוותר כדין, מביאה לכלל מסקנה כי יש להורות על ביטול ההרשעה. עוד הובהר כי בהליך הערעור, לאחר שהובהר למערער 2 חלקו בפרשה והפסול בהתנהגותו, הוא לקח אחריות על מעשיו, הודה במיוחס לו ושיתף פעולה עם שירות המבחן. טיעוני המשיבה:
15. בטיעוניה הדגישה ב"כ המשיבה כי לא תוכל להסכים ולאמץ את המלצות שירות המבחן בעניינו של מי מהמערערים. בהקשרו של המערער 1 ציינה, כי אכן מצוין בתסקיר שהוא לוקח אחריות על העבירה תוך הבעת תחושות בושה וצער ואולם, במהות הדברים נראה כי אין עסקין בלקיחת אחריות כנה ואמיתית. עוד טענה כי אכן העבירה בה הורשע המערער 1 בהליך הערעור, פחותה בחומרתה מהעבירה הקודמת בה הוא הורשע במסגרת הכרעת דינו של בית משפט קמא, אך עדיין עסקין בנסיבות הכוללות אלמנט מחמיר, שעה שעסקין בשוטר שתקף מאבטח שעשה עבודתו בתוך תחנת משטרה. בהקשר זה ציינה כי המערער 1 הפר את הכללים והנהלים לפיהם אמור היה לפעול. שני המערערים פעלו בצורה בריונית ואימפולסיבית ואין עסקין אך בהפעלת כוח מעבר לנדרש. בנסיבות אלו טענה, כי מהתסקיר עולה חוסר הפנמה של המערער 1 בדבר הפסול שבמעשיו.

16. בהקשרם של שני המערערים הדגישה המשיבה, כי שני התנאים המצטברים הקבועים ב"הלכת כתב" בדבר ביטול הרשעתם בדין, אינם מתקיימים. כך ציינה, כי באשר לקיומו של נזק קונקרטי ככל שתיוותר ההרשעה, הרי ששירות המבחן הסתמך בהקשר זה על דיווחים מפי המערערים, אשר דיווחו, כי ככל שההרשעה תיוותר על כנה, הם יפוטרו מן המשטרה. המשיבה ציינה, כי אכן עסקינן בשוטרים וכי אין באפשרותה להצהיר, כי ככל שההרשעה תיוותר על כנה, הם לא יפוטרו מהמשטרה. יחד עם זאת, ציינה, כי מדובר בחשש סובייקטיבי וכי לא הוצגה כל אסמכתא ברורה בהקשר זה. לפיכך, טענה, כי לא מתגבש נזק קונקרטי מוחשי הנדרש לביטול הרשעה בדין.
17. עוד ציינה, כי שיקולים אלה נשקלו היטב בהליך בבית משפט קמא בגזר דינו. בית המשפט קמא שקלל בגזר דינו את העובדה, כי מדובר במערערים נעדרי עבר פלילי, אשר האירוע דנן הינו חריג בנוף חייהם, רמת הסיכון הנשקפת מהם נמוכה, הפגיעה האפשרית בהמשך עיסוקם במשטרה ובפרנסתם ולאחר ששקלל כל אלה, מיקם את עונשם של המערערים בתחתית מתחם העונש שנקבע.
- בנסיבות אלו טענה, כי גזר דינו של בית משפט קמא נכון ואין בנמצא סטייה קיצונית בענישה המצדיקה את התערבותה של ערכאת הערעור.
- תסקירי שירות המבחן:
18. בעניינו של המערער 1 הוגש תסקיר מאת שירות המבחן הנושא תאריך 19.9.24. במסגרת התסקיר, צוין, בין היתר, כי המערער בן 40, אב לשלושה ילדים, עלה לארץ בשנת 1996 בהיותו בן 12, מתגורר בנוף הגליל ועובד כשוטר משנת 2011.
- במסגרת התסקיר הובאו נתונים אודות משפחת המוצא של המערער 1. המערער השלים 12 שנות לימוד ובעל תעודת בגרות חלקית, גויס בשנת 2002 למשמר הגבול בתפקיד לוחם ושירת שירות מלא.
- לאחר שחרורו מהצבא, עבד בתחום האבטחה של תחנות משטרה במשך כ- 6 שנים ובשנת 2011, התגייס ליס"מ בתפקיד לוחם, אותו ביצע במשך 10 שנים עד לביצוע העבירה נשוא הדיון דנן, אז הועבר לשרת בסיור למשך 9 חודשים ולאחר מכן הועבר לתפקיד סמב"צ בתחנת מגדל העמק.
19. מאישור שהוצג בפני שירות המבחן הנושא תאריך 22.7.22, עולה, כי בשיחת השימוע שנערכה למערער 1 הוחלט להעבירו לתפקיד ללא מגע עם קהל, הכרוך בירידה בשכרו. באותו מעמד צוין עורך השימוע, כי נחשף לשוטר איכותי, נחוש, אינטליגנט ובעל מוטיבציה.
- המערער 1 מסר לשירות המבחן חוות דעת מאת רנ"ג מיכאל אדי, המעיד על המערער אשר שירת תחת פיקודו כלוחם בין השנים 2011 - 2017. בחוות הדעת תואר המערער כלוחם ערכי ואמיץ, אשר תרם רבות לקידום הצוות והיחידה ובעל תודעת שירות ומשמעת עצמית גבוהה. עוד תואר, כי המערער הוביל בהתנדבות בסיוע למשפחות מעוטות יכולת וכי הינו בעל שליטה עצמית גבוהה, אשר אינו נוטה לפעול מאמוציות. עוד הוצג סיכום ריאיון מאת רפ"ק הדר עמר (מיום 27.2.22) ממנו עלה, כי המערער בחר לתרום, ליזום ולהשפיע חרף מעבר התפקיד בעקבות ביצוע העבירה. עוד צוין, כי המערער שוטר ערכי ומסור לעבודתו, לויאלי לארגון ורציני. המערער הציג בפני שירות המבחן תעודת הערכה ותעודת הצטיינות שקיבל במהלך שירותו.

20. עוד צוין, כי מדובר במעורבותו הראשונה והיחידה של המערער בפלילים. שירות המבחן התרשם, כי המערער לוקח אחריות על ביצוע העבירה דנן, מביע בושה וצער על מעשיו ומגלה אמפתיה כלפי המתלון. ניכר, כי המערער עסוק במחירים האישיים ששילם בגין מעשיו, המהווים עבורו גורם מרתיע. המערער הכיר בפני שירות המבחן, כי הפעיל כוח מעבר לנדרש והצר על כך. הוא הסביר את התנהלותו באותה עת ככזו אשר בחווייתו הוא נדרש להגן על שותפו, בהתאם לנוהל המוכר לו.
21. שירות המבחן התרשם, כי מדובר במערער המחזיק בעמדות פרו חברתיות, פועל על מנת לתרום לחברה ושואב תחושת ערך ומשמעות מעבודתו. במהלך ביצוע העבירה, התנהל באופן שאינו הולם את תפקידו ומעמדו, מתוך הצמדות לנהלים ומשחש סכנה לפגיעה פיזית בשוטר השותף. מאידך, שירות המבחן התרשם, כי התנהלות המערער בעת ביצוע העבירה, אינה מאפיינת את התנהלותו בדרך כלל. המערער חווה את ההליך המשפטי כגורם מרתיע ומשמעותי, כמו גם שינוי תפקידו במטרה במהלך שלוש השנים האחרונות והפגיעה המשמעותית בשכרו הכרוכה בכך. שירות המבחן התרשם, כי המערער מקבל אחריות על מעשיו, מכיר בפסול שבהם ובחומרתם, ביטא אמפתיה כלפי המתלון וחרטה כנה על התנהגותו.
- מסיכום האבחון עולה, כי הסיכון להישנות עבירות בעתיד מוערך כנמוך ביותר.
22. לאור האמור, שירות המבחן אינו מזהה צורך בהתערבות טיפולית במסגרת שירות המבחן. יחד עם זאת, כענישה מוחשית, הציע להטיל על המערער ענישה בדמות צו של"צ בהיקף של 180 שעות.
23. באשר לסוגיית ההרשעה בדין, מקום בו המערער לוקח אחריות על מעשיו, היותו נעדר עבר פלילי, תפקודו המסתגל והתקין במישורי חייו וכך במסגרת תפקידו כשוטר לאורך השנים, בהתאם לאישורים שהוצגו ותוך ששירות המבחן שקל, כי הרשעה בדין עלולה להביא לפיטוריו של המערער ובכך להביא לפגיעה באופן מוחשי בעיסוקו, הציע לבטל את הרשעתו בדין, בכפוף להטלת צו של"צ כאמור.
24. בעניינו של המערער 2 הוגש תסקיר מאת שירות המבחן הנושא תאריך 19.9.24. מהתסקיר עולה, כי עסקינן במערער בן 47, נשוי ואב לשלושה ילדים, יליד ארגנטינה, אשר עלה לארץ בשנת 1989 בהיותו בן 9. המערער 2 מתגורר במגדל העמק ועובד כשוטר ביס"מ משנת 2011.
- במסגרת התסקיר, הובאו נתונים אודות משפחת המוצא של המערער.
25. המערער 2 השלים 12 שנות לימוד עם תעודת בגרות חלקית. לאחר סיום השירות הצבאי החל בלימודי הנדסאי אלקטרוניקה וחשמל, אך התקשה להתמודד עם העלויות הכספיות והפסיק את לימודיו. המערער מסר, כי הוא מוסמך בתחום אמנויות הלחימה וכי במהלך השירות במשטרה למד זאת והינו בעל תעודה של מאמן קרב מגע.
- המערער גויס לסיירת "דובדבן" ובעקבות אירוע ירי דו - צדדי שבו נהרגו חבריו, הוחלט לפרק את הצוות ולשבץ את הנותרים בחטיבת ה"נח"ל" שם המשיך את שירותו כקשר מ"פ ולאחר מכן, שירת כמפקד כיתה.

26. בין השנים 2001 - 2004, עבד המערער בחברה בתחום האבטחה, לאחר מכן עבד כסוהר בשב"ס במשך שנתיים ובשנת 2010 גויס ליס"מ בתפקיד לוחם, בו עסק עד לביצוע העבירה. לאחר ביצוע העבירה, הורחק ממשטרת ישראל למשך 3 חודשים ואקדחו נלקח ממנו. ב - 3 השנים האחרונות משמש בתפקיד רס"ר בתחנת נצרת.
27. המערער הציג בפני שירות המבחן חוות דעת ממפקדו (נושאת תאריך 1.8.23), סנ"צ אייל קהתי, שהיה מפקדו הישיר בין השנים 2016 - 2017. מחוות הדעת עולה, כי המערער 2 שוטר נחוש, לוחם אמיץ, נאמן למפקדיו ולארגון בו הוא משרת. מדובר בשוטר מסור ואחראי המבצע את המוטל עליו בצורה הטובה ביותר וללא כל עבירות משמעת או התנהגות. המערער הציג בפני שירות המבחן 8 תעודות הערכה ותעודות הצטיינות במסגרת תפקידו במהלך השנים. עוד עולה כי מדובר במעורבותו הראשונה והיחידה בפלילים.
28. בהתייחס לעבירה נשוא הדיון דן, שירות המבחן התרשם, כי המערער לוקח אחריות על ביצוע העבירה, תוך הבעת בושה וצער על מעשיו. על פי תיאורו, הוא פעל באירוע באופן אימפולסיבי, תוך שבחוויתו הוא נאלץ להתגונן מול התנהגות המתלונן שנחווה על ידו כתוקפנית וכפוגעת בכבודו ובמעמדו כשוטר.
- המערער ציין, כי מדובר בהתנהגות חריגה אשר אינה מאפיינת את התנהלותו בדרך כלל והביע צער על הפעלת כוח מעבר לנדרש ועל הפגיעה במתלונן. הוא הוסיף, כי בהיותו מדריך קרב מגע, הוא מבין את החשיבות בהפגנת שליטה עצמית. המערער 2 הביע אמפתיה כלפי המתלונן.
29. שירות המבחן התרשם מאדם בעל יכולות קוגניטיביות תקינות, לאורך כל חייו עסק בתחום הביטחוני במסגרת שירותו הצבאי, שירותו בשב"ס, תפקידי אבטחה שונים ושירותו במשטרת ישראל. שירות המבחן התרשם, כי לאורך השנים המערער שואב ערך רב מעבודתו וניכר, כי העברתו לתפקיד עורפי בשל ביצוע העבירה הובילה לחוויית כישלון. שירות המבחן התרשם, כי המערער 2 מחזיק בעמדות פרו חברתיות, אינו מתאפיין בדפוסי התנהגות אלימים, דבר שהתבטא, בין היתר, בסקירת תפקודו לאורך השנים ובאישורים שהוצגו בפני שירות המבחן מטעם הממונים עליו. שירות המבחן העריך את הסיכון הנשקף מן המערער להישנות עבירות אלימות מסוג זה כסיכון נמוך.
30. שירות המבחן אינו מזהה צורך בהתערבות טיפולית בעניינו של המערער 2. יחד עם זאת וכענישה מוחשית, הציע להטיל על המערער 2 צו של"צ בהיקף של 250 שעות.
31. באשר לסוגיית הרשעת המערער בדין, שעה שהמערער לוקח אחריות על נקיטת אלימות מעבר לנדרש ועל הפגיעה שהסב למתלונן והסיכון כי הרשעה בדין עלולה להביא לפיטוריו של המערער ממשטרת ישראל ובכך לפגוע באופן מוחשי במשלח ידו, סבור שירות המבחן, כי לשימור תפקודו התעסוקתי של המערער 2, חשיבות שיקומית. עוד התרשם, כי הרשעה עלולה להוביל לצמצום הזדמנויות תעסוקתיות עבורו.

לאור המתואר, הציע לבטל את הרשעת המערער בדין בכפוף להטלת צו של"צ בהיקף של 250 שעות. בענישה זו יהיה כדי לתרום להפנמת המסר המרתיע, לצד שמירה על תפקודו התעסוקתי של המערער, המהווה גורם מפחית סיכון במצבו.

דין והכרעה:

32. כידוע, ערכאת הערעור אינה מתערבת לשינוי פסק הדין, אלא מקום בו הערכאה הקודמת לה טעתה והטעות הינה טעות עניינית, המצדיקה התערבות לתיקונה. ערכאת הערעור נקראת לבחון אם נפלה טעות משפטית בהחלטה של הערכאה הראשונה, אם עמדו לנגד עיניה שיקולים פסולים או מוטעים, אם התעלמה מנתון בעל חשיבות, או אם העונש סוטה באופן קיצוני או מהותי, לקולא או לחומרא. ראו בהקשר זה ספרו של כב' השופט קדמי "על סדר הדין בפלילים" חלק שני, הליכים שלאחר כתב אישום, מעמ' 1934 ואילך.

33. כאמור, הסוגיה המונחת בפנינו עניינה, סוגיית הרשעתם של המערערים בדין והענישה אשר ראוי להשית עליהם לאחר שתוכרע סוגיית ההרשעה, כאמור.

34. אכן, הכלל הוא כי מי שהודה בפלילים יורשע בדין. החריג הוא הימנעות מהרשעה. בהקשר זה ראוי להפנות לע"פ 2083/96 תמר כתב נ' מדינת ישראל, פ"ד נב 337(3) (להלן: "הלכת כתב"), בה נקבעו, בין היתר, התנאים המצטברים הנדרשים להימנעות מהרשעת נאשם בדין ולפיהם, הימנעות מהרשעה אפשרית בהצטבר שני גורמים: ראשית, על ההרשעה לפגוע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם ושנית, סוג העבירה מאפשר לוותר, בנסיבות המקרה המסוים, על ההרשעה, מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים.

ראו בהקשר זה הדברים שנקבעו ברע"פ 2644/23 עמירן עזרן נ' מדינת ישראל (17.5.23), וכדלקמן: "החלטה להימנע מהרשעה כאמור, מהווה חריג לכלל המחייב בהרשעה ולפיכך ממוקדת מטבעה באיזון שבין שיקולי שיקומו של הנאשם ובין שיקולי הענישה הנוספים הקשורים לעניין, ובפרט שיקולי ההרתעה והגמול (ראו: רע"פ 9177/20 אלזאם נ' מדינת ישראל, פסקה 8 [פורסם בנבו] (26.01.2021); רע"פ 172/21 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 5 [פורסם בנבו] (12.01.2021); ע"פ 3515/12 מדינת ישראל נ' שבתאי, פסקאות 17-18 [פורסם בנבו] (10.09.2013)).

כפי שהובהר בפסיקה לא אחת, הימנעות מהרשעה תהא אפשרית בהצטברם של שני תנאים: הראשון, כי ההרשעה תפגע באופן ממשי בשיקום הנאשם בהתחשב בנסיבותיו הפרטניות; השני, כי סוג העבירה מאפשר לוותר בנסיבות המקרה המסוים על ההרשעה מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים, ובפרט בשיקולי הגמול וההרתעה (ראו: הלכת כתב, בפסקה 7; רע"פ 2020/23 סוויסה נ' מדינת ישראל, פסקה 8 [פורסם בנבו] (12.03.2023); רע"פ 6002/22 ריאבנקו נ' מדינת ישראל, פסקה 14 [פורסם בנבו] (19.09.2022)).

35. באשר לסוגיית ביטול ההרשעה ראו ע"פ 5102/03 מדינת ישראל נ' קליין (4.9.07), שם נאמר, בין היתר, כדלקמן: "... תכליתו של העיקרון הנוהג נהירה על פניה: הרשעתו של מי שעבר עבירה פלילית היא פועל יוצא מהפרת הנורמה הפלילית, והיא חוליה טבעית הנובעת מהוכחת האשמה בהליך הפלילי. הרשעת מערער בעקבות הוכחת אשמתו מממשת את אכיפת החוק באופן שוויוני, ומונעת איפה ואיפה בהחלת ההליך הפלילי... ההרשעה הפלילית של מערער שאשמתו הוכחה ותוצאותיה הן מרכיב חיוני בהליך הפלילי; הן נועדו למצות את תכליותיו המגוונות: להעביר מסר של הרתעת היחיד והרבים, ולשוות למעשה העבירה תווית של מעשה פסול בעיני החברה שגמול עונשי בצידו. חברה המבקשת להפעיל את ההליך הפלילי בדרך אפקטיבית, שוויונית והוגנת תתקשה להשלים עם גישה שיפוטית הפוטרת נאשמים, חדשות לבקרים, מהרשעה פלילית אף שאחריותם הפלילית הוכחה. שהרי ההרשעה היא הביטוי השיפוטי לאחריות הפלילית שהוכחה, ובלעדיה נותרת קביעת האחריות הפלילית חסרה את החוליה האחרונה, המוסיפה לה את המשמעות המשפטית הנורמטיבית הנדרשת..."

בנסיבות חריגות ומיוחדות, כאשר עלול להיווצר יחס בלתי סביר בין חשיבות ההרשעה לאינטרס הציבורי לבין עוצמת הפגיעה הצפויה למערער באם יורשע, ובהתחשב במכלול הנתונים הרלבנטיים לעניין, ניתן לעשות שימוש בסמכות אי ההרשעה. לצורך כך, יש להתחשב, מצד אחד, במשמעותה של העבירה שנעברה מבחינת השלכתה על הנורמות החברתיות והמסר הציבורי המתחייב מהן. מצד שני, יש לתת את הדעת לנסיבות אישיות שונות הקשורות במערער - גיל, עבר קודם - אם נורמטיבי אם לאו, נתונים שונים הקשורים למצבו האישי והבריאותי, והשפעת ההרשעה על סיכויי שיקומו. מעבר לכל אלה, יש גם לשקול במבט רחב את השפעת אי ההרשעה על ההליך הפלילי בכללו, ואת המסר החברתי שאי ההרשעה טומן בחובו בנסיבות העניין הספציפי."

36. עבירות אלימות בכלל וביתר שאת כאשר אלה נעברות על ידי עובדי ציבור, דוגמת שוטרים, האמונים על שמירת החוק והסדר הציבורי, נתפסות כבעלות חומרה מיוחדת. בהקשר זה נקבע בעניינם של שוטרים המבצעים עבירות אלימות, כי על בית המשפט לבחון את פעילות כוחות הביטחון בזהירות יתרה, תוך שימת דגש על נסיבות האירוע ותנאי השטח. בהקשר זה ראו ת"פ (ירושלים) 704-01-18 מחלקה לחקירות שוטרים - מח"ש נ' דניאל כתב (פורסם בנבו, 18.9.19), שם נקבע, בין היתר, כדלקמן:

"... אין עוררין ולא יכול להיות ספק כי לשוטרי משטרת ישראל תפקיד מרכזי בשמירה על שלטון החוק והסדר הציבורי. לא אחת נפסק כי "משטרת ישראל היא הלכה למעשה הגילוי היום יומי של שלטון החוק במדינת ישראל, ומוטלים עליה תפקידים רבים במדינתנו רווית הקשיים, המתחים והאיומים, ונדמה כי אף גוף משטרי במדינה דמוקרטית לא נאלץ להתמודד עם האתגרים הרבים הניצבים בפני משטרת ישראל..... לא יכול להיות חולק בדבר החובה של אנשי משטרת ישראל לפעול באחריות ובזהירות המתחייבת. בידם של אנשי המשטרה כוח של ממש, אותו עליהם להפעיל במתינות המתבקשת, ובהתאם להנחיות הניתנות להם..."

כן ראו ת"פ 27457-07-17 (שלום ירושלים), מחלקה לחקירות שוטרים - מח"ש נ' סאלח (מיום 4.11.18), וכן ראו ת"פ 1862-02-11 (שלום חיפה), המחלקה לחקירות שוטרים נ' מרדכי הראל (מיום 15.7.12).

37. עם זאת, בפסיקה הובהר, כי מקום בו ההחלטה להימנע מהרשעת נאשם הינה אינדיבידואלית ותלויה בנתוני הנאשם הספציפי, סיכויי שיקומו, חומרת העבירה בה הורשע ונסיבות המקרה הקונקרטיות, הרי שישנם מקרים בהם ניתן להימנע מהרשעת נאשם בדין גם שעה שעסקין בשוטרי משטרת ישראל ובעבירות אלימות שביצעו. ראו בהקשר זה ת"פ (שלום ירושלים) 46898-09-17 מחלקה לחקירות שוטרים - מח"ש נ' פלונית (ניתן ביום 8.4.18), שם נקבע, בין היתר, כדלקמן:

"...אלא, שהשיפוט הוא לעולם אינדיבידואלי, ומחייב את היושב בדין לבחינה פרטנית וזהירה של נסיבות המעשה והעושה. בחינה זו מביאה למסקנה לפיה עניינה של הנאשמת הוא חריג, בו עלולה ההרשעה להוביל לנזק מופרז שלטעמי אינו מתיישב עם האינטרס הציבורי ושראוי להימנע ממנו וזאת גם בשים לב לעבירה החמורה שביצעה... בחירתה של הנאשמת לשרת את שלטון החוק ואת החברה בישראל למרות הקשיים, ולהתמודד עם אתגרי השיטור שהם מורכבים שבעתיים... היא בחירה הראויה להערכה ולעידוד. כך גם יכולתה לעשות זאת בצורה מיטבית, כשהיא קוצרת שבחים ממפקדיה ומפגינה מחויבות ערכית, מוטיבציה גבוהה ויושרה. כשירות המבחן, אף אני התרשמתי כי השירות במשטרה מהווה עבור הנאשמת יותר מאשר מקום עבודה. זהו עוגן אישיותי עבורה... אותה היא מנצלת בצורה אופטימלית. חשיבות המסגרת עבורה ניבטת ממידת המחויבות והמוטיבציה שהפגינה לאורך שנות שירותה. הדבר ממחיש את משמעותו החריגה של החשש מפיטורין, עבור הנאשמת. פיטורין הוא לעולם אקט קשה עבור המפוטרי, אך עבור הנאשמת מדובר באיון ההזדמנות... הנזק שעלול להיגרם מכך לחייה של צעירה זו הוא דרמטי... יישום קריטריונים אלה לעניינה של הנאשמת מציג נזק חריג, העולה בצורה ניכרת עם הנזק שייגרם לכל שוטר שיורשע בדין ועלול להיות מפוטרי. טיב העבירה, שהיא עבירת אלימות שנעברה במהלך התפקיד, מציג סיכון לפיטורין... שיקולים אלה משליכים גם על התנאי השני להימנעות מהרשעה, שעניינו בטיב העבירה... הגם שאין בכך הצדקה למעשים, והגם ששוטרים יידרשו לעולם לאיפוק מירבי... הרי שבשקילת מהות המעשים אין להתעלם מההקשר העובדתי והאנושי לביצועם..."

ומן הכלל אל הפרט:

38. באשר לתנאי הראשון הקבוע ב"הלכת כתב" ואשר עניינו, כי ההרשעה תביא לפגיעה חמורה בשיקומם של המערערים, ראוי לציין, כי עניין לנו בשני מערערים (האחד יליד 1983 - המערער 1, והאחר יליד 1980 - המערער 2), אשר הינם נעדרי כל הרשעות קודמות וכי זוהי להם עשייתם הראשונה והיחידה בפלילים.

39. באשר להשלכות אשר יהיו להרשעת המערער בדין על סיכויי שיקומם, הרי שהמערער 1 עלה לארץ בהיותו בן 12, משנת 2011 הינו שוטר יס"מ בתפקיד לוחם אותו ביצע במשך 10 שנים עד לביצוע העבירה נשוא הדיון. מהתסקיר שהוגש בעניינו עולה, כי בעקבות ביצוע העבירה המערער 1 הועבר לתפקיד ללא מגע עם קהל הכרוך בירידה בשכרו. במעמד השימוע צוין על ידי מפקדיו של המערער 1 כי הוא שוטר איכותי ונחוש, אינטליגנט ובעל מוטיבציה. עוד פורט כי המערער 1 הינו לוחם ערכי ואמיץ שתרגם רבות לקידום הצוות והיחידה ובעל תודעת שירות ומשמעת עצמית גבוהה. מדובר בשוטר ערכי ומסור לעבודתו, רציני ולוויאלי לארגון, כן הוצגו תעודות הערכה והצטיינות שקיבל במהלך שירותו. בשל העבירה שביצע המערער כאן, הוא הועבר לתפקיד סמב"צ בתחנת מגדל העמק וכפי שפורט על ידי בא כוחו, ככל שהרשעתו בדין תיוותר על כנה, הרי שישנו חשש ממשי וקונקרטי לפיטוריו מהמשרה. הנימוק בשלו עד עתה המערער 1 ממשיך ומשרת במשטרת ישראל בתפקיד האמור, היא שהתקבלה טענתו בשימוע שנערך לפני פיטוריו כי יש לאפשר לו לנהל הליך ראוי בנסיבות המקרה דנן ולאחר מכן תתקבל החלטה לגופם של פיטוריו. עוד הוצגה, כי משיחה שנערכה עם גורם במשטרת ישראל נמסר, כי ככל שהרשעת המערער בדין לא תבוטל, הוא יפוטל מעבודתו במשטרת ישראל, אם כי, בהתאם למדיניות בהקשר זה לא ניתן להציג אסמכתא רשמית מהגורמים הרלוונטיים במשטרת ישראל. 40. בעניינו של המערער 2 צוין בתסקיר, כי עסקין במי שעלה לארץ בהיותו בן 9 שנים, המערער 2 עובד כשוטר ביס"מ משנת 2011, הוא גויס ליס"מ בתפקיד לוחם, בו עסק עד לביצוע העבירה. לאחר ביצוע העבירה הוא הורחק ממשטרת ישראל למשך 3 חודשים, אקדחו נלקח ממנו ובשלוש השנים האחרונות הוא משמש בתפקיד רס"ר בתחנת נצרת. מחוות דעת שהתקבלה ממפקדו של המערער 2 עולה כי מדובר בשוטר נחוש, לוחם אמיץ, נאמן למפקדיו ולארגון בו הוא משרת. מדובר בשוטר מסור ואחראי המבצע את המוטל עליו בצורה הטובה ביותר ללא כל עבירות משמעת או התנהגות. המערער הציג בפני שירות המבחן 8 תעודות הערכה והצטיינות שקיבל במסגרת תפקידו במהלך השנים. שירות המבחן התרשם כי לאורך השנים המערער שואב ערך רב מעבודתו וניכר כי העברתו לתפקיד עורפי בשל ביצוע העבירה הובילה לחווית כישלון. במסגרת הדיון שהתקיים בפנינו הבהיר ב"כ המערער 2, כי ככל שהרשעתו של מערער זה תיוותר על כנה, הרי שתהיה לכך נפקות מעשית באשר לפגיעה בעתידו. עסקין בשוטר נעדר כל הרשעות קודמות, המפרנס את משפחתו ואב לשלושה ילדים. ככל שהרשעתו בדין תיוותר על כנה, הרי שהוא יפוטל מן המשטרה. 41. בנסיבות אלו הרי שהונח בפנינו מסד ראיתי קונקרטי בדבר הנזק והפגיעה בעיסוקיהם המקצועיים של שני המערערים והמשך היותם שוטרים במשטרת ישראל, כמו גם הפגיעה הצפויה בפרנסתם, ככל שהרשעתם תיוותר על כנה. אין חולק כי בעקבות ההליך שהתקיים בעניינם של המערערים בבית המשפט קמא, שולבו השניים בתפקידים זוטרים שאינם תפקידי לחימה. עוד הובהר כי בנסיבות המקרה דנן וכחריג המשיכו המערערים לשמש ולשרת כשוטרים במשטרת ישראל אך זאת ללא מגע עם קהל ובתפקידים זוטרים שאינם תפקידי לחימה. יחד עם זאת, שעה שהסתיים ההליך בעניינם וככל שהרשעתם של שני המערערים תיוותר על כנה, הרי שישנו חשש ממשי בהינתן המדיניות בהקשר זה, כי הם יפוטלו ממשטרת ישראל.

42. כפי שפורט לעיל, הרי שעסקינן בשני שוטרים מצטיינים, שזכו לתעודות הערכה והצטיינות במהלך תפקידם כלוחמים ב"מ משך שנים רבות ומילאו תפקידים ללא דופי. זאת ועוד, מהתסקירים שהוגשו בעניינם של שני המערערים וכך גם מטיעוני באי כוחם עולה, כי שירותם במשטרת ישראל בתפקיד לחימה הינו משמעותי עבורם, הן לשיקומם, הן להמשך תפקודם הנורמטיבי, הן להמשך תרומתם לציבור ולמשטרת ישראל והן למשפחותיהם ולמטה לחמם. עסקינן באירוע נקודתי חד פעמי אשר הינו חריג בנוף התנהגותם ותפקודם של המערערים אשר היה ללא דופי למרות היותם שוטרים לוחמים, על המורכבות הכלולה בכך.
43. מקום בו מעורבותם של המערערים באירוע דנן הביאה לשינוי ורגרסיה בתפקידם במשטרה, והחשש הממשי שהותרת הרשעתם בדין על כנה תביא לפיטוריהם של השניים, הרי שהתגבש נזק קונקרטי ומוחשי הנגרם לשני המערערים כתוצאה מהרשעתם בדין.
- ברי הוא, כי בהמשך העסקתם של המערערים בעבודתם בשירות הציבורי כשוטרים לוחמים במשטרת ישראל כפי שעשו נאמנה משך שנים רבות גלום פן שיקומי ברור, הן במישור התעסוקתי והן במישור השיקומי הכללי של כל אחד מן המערערים ויש בכך כדי לסייע להעלות את מתווה חייו של כל אחד מהם על דרך המלך.
44. לאמור יש להוסיף את המלצת שירות המבחן בדבר ביטול הרשעתם של שני המערערים בדין. בהקשרו של המערער 1 צוין בתסקיר, כי מקום בו המערער 1 לוקח אחריות על מעשיו, היותו נעדר עבר פלילי, תפקודו המסתגל והתקין במישורי חייו וכך גם במסגרת תפקידו כשוטר במשך השנים בהתאם לאישורים שהוצגו ותוך ששירות המבחן שקל כי הרשעה בדין עלולה להביא לפיטוריו של המערער 1 ובכך להביא לפגיעה באופן מוחשי בעיסוקו, בא שירות המבחן בהמלצה לבטל את הרשעתו של המערער 1 בדין.
- הוא הדין בעניינו של המערער 2, כאשר בהקשר זה צוין, בתסקיר שהוגש בעניינו, כי המערער 2 לוקח אחריות על נקיטת האלימות מעבר לנדרש ועל הפגיעה שהסב למתלונן. בהקשר זה צוין שירות המבחן את הסיכון כי הותרת הרשעת המערער 2 בדין על כנה עלולה להביא לפיטוריו ממשטרת ישראל ובכך לפגוע באופן מוחשי במשלח ידו. שירות המבחן סבור כי לשימור תפקודו התעסוקתי של המערער 2 חשיבות שיקומית. עוד התרשם כי הרשעה עלולה להוביל לצמצום הזדמנויות תעסוקתיות עבורו. בנסיבות אלו בא בהמלצה לבטל את הרשעת המערער 2 בדין על כנה. כידוע, המלצת שירות המבחן לעולם המלצה היא ואולם, עסקינן בגוף מקצועי אשר בחן את נתוני המערערים לעומק ובאופן מקיף, את הרקע לביצוע המעשים, את חלקו היחסי של כל אחד מן המערערים בפרשה ואת ההשלכות אשר יהיו להותרת הרשעתם בדין.
45. עוד יצוין, כי מהתסקירים עולה כי שני המערערים לוקחים אחריות מלאה על מעשיהם, כל אחד על פי חלקו היחסי בפרשה, כפי העולה מההליך שהתקיים בפנינו, כפי שהדבר בא לידי ביטוי בתסקירי שירות המבחן, בטיעוני באי כוחם וגם בדברי המערערים בפנינו.

46. אכן, בפני נציבות שירות המדינה והגורמים הרלוונטיים במשטרת ישראל, כמו גם בית הדין המשמעתי יעמוד רישומם הפלילי של המערערים, אולם כפי שהובהר, הרי שבסופו של יום, הבחינה של הגוף הרלוונטי תיעשה באופן פרטני, ובין היתר, על סמך מהות המעשים שביצע כל אחד מהמערערים, טיבם, מהותם ונסיבות ביצועם, כמו גם נתוני העושים ויבחנו נתוני הכוללים של המקרה דנן.

ברי הוא, כי גם אם תבוטל הרשעת כל אחד מהמערערים בדין, הרי שאין בכך כדי לכבול את שיקול דעתו של הגוף הרלוונטי, היינו, נציבות שירות המדינה ובית הדין המשמעתי, בהחלטה בדבר פיטורי המערערים מעבודתם בשירות המדינה, אם לאו. יחד עם זאת, ברי הוא, כי בביטול ההרשעה, יהיה באופן מהותי כדי לסייע בשיקומם של כל אחד מהמערערים, כפי שיבחנו על ידי הגוף הרלוונטי, בבואו להכריע בדבר המשך העסקתם של המערערים בשירות הציבורי במשטרת ישראל בתפקיד לחימה, לאחר שעשו כן באופן מבורך, בהתמדה ואף בהצטיינות משך שנים רבות.

47. עוד יצוין בהקשר זה, כפי שפורט בטיעוני ב"כ המערערים לפנינו וכפי העולה אף מתסקירי שירות המבחן שהוגשו בעניינם, הרי שפרנסתם של שני המערערים והמשך עיסוקם בשירות הציבורי בתפקידים משמעותיים כלוחמים, מעבר להיותם מטה לחמם, הרי שהוא עוגן עיקרי בחייו של כל אחד מהמערערים ובנסיבות אלו, מהווה נדבך חשוב בפן השיקומי בחייו של כל אחד מהם.

48. בנסיבות אלו, סבורני, כי התגבש בעניינם של כל אחד מהמערערים התנאי הראשון שנקבע ב"הלכת כתב" ולפיו, הותרת הרשעתם בדין על כנה, תביא לפגיעה של ממש בשיקומם של כל אחד מהמערערים וכי הונח בפנינו מסד ראיתי קונקרטי בדבר פגיעה בעיסוקם ובפרנסתם של המערערים, כמו גם במתווה שיקומם, ככל שהרשעה זו תיוותר על כנה.

49. באשר לתנאי השני הקבוע ב"הלכת כתב" ואשר עניינו, כי סוג העבירה מאפשר לוותר בנסיבות המקרה המסוים על ההרשעה, מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים, הרי שאין חולק בדבר חומרת המעשים שביצע כל אחד מהמערערים, כל אחד על פי חלקו, ופוטנציאל הסיכון הגלום בהם.

יחד עם זאת, ומבלי להקל ראש באמור לעיל, הרי שעסקינן במעשה בודד, רגעי וחד פעמי, אשר אינו מאפיין את שני המערערים ואת אורחות חייהם, כמו גם את התנהלותם על דרך הכלל משך שנים רבות. בהקשר זה נדגיש, כי עסקינן בהשתלשלות אירועים אשר התרחשה על פני פרק זמן קצר, תוך ששני המערערים התנהגו באופן חסר רסן. עוד יצוין, כי המערער 2 הכריז כי מעשיו של המתלונן כלפיו מהווים תקיפת שוטר, וזאת שלא כדין, ולאחר שנעשה כן פעלו כל אחד מהמערערים באלימות כלפי המתלונן, כל אחד על פי חלקו.

כך גם לא נעלמו מעיני החבלות שנגרמו למתלונן בעטיים של מעשי המערער 2 (בזיקה לתיקון הוראת החיקוק וחלקו היחסי בפרשה), בדמות נפוחות בשפתיו, חתך בראשו שטופל בתפרים וכאבים.

ברי הוא, כי מעשיהם של שני המערערים וביתר שאת מעשיו של המערער 2, מהווים התנהגות אימפולסיבית אלימה וראויים הם לגינוי חברתי, נוכח מהותם. יחד עם זאת, אף המחוקק לא הכתיר וקבע קטגורית כי עבירות אלימות ובכלל זה אלה הנגרמות על ידי מי האמונים על הסדר הציבורי, דוגמת שוטרים, אינן ראויות להימנעות מהרשעה וגם אלה צריכות להיבחן בנסיבות המעשה הספציפי, טיבו, מהותו, תוצאותיו ועוד.

50. האינטרס הציבורי מחייב הוקעה וגינוי של התנהגות אלימה וביתר שאת כאשר זו מבוצעת על ידי שוטרים האמונים על החוק ועל הסדר הציבורי. עם זאת, העבירה שביצע כל אחד מהמערערים (כל אחד על פי חלקו), בנסיבות ביצוען, מבלי להקל בהן ראש, אינן מצויות ברף החומרה הגבוהה של אלה.

51. אכן, מעשי שני המערערים, בשים לב לנסיבותיהם, טיבם ומהותם, חמורים הם ואולם, לא ניתן להתעלם מכך שמדובר במעשה בודד ורגעי, המהווה מעידה חד פעמית במתווה חייהם הכללי והנורמטיבי של המערערים. בהקשר זה יצוין, כי בהליך שהתקיים בפנינו תוקן כתב האישום, שונה חלקו של כל אחד מהמערערים בפרשה ולאחר שנעשה כן, כל אחד מהם לקח אחריות על חלקו בפרשה והביע חרטה וצער בשל אלה. הדברים מקבלים את ביטויים גם בדברי המערערים ובאי כוחם בהליך שבפנינו וכך גם בפני שירות המבחן. בהקשר זה אף אציין, כי שירות המבחן העריך, כי רמת הסיכון בהקשרם של כל אחד מהמערערים להישנות עבירות אלימות הינה נמוכה.

52. עוד ראוי לציין, כי האירוע התרחש בחודש ספטמבר 2021 וכי קודם לכן ולאחר מכן, לא שב מי מהמערערים והסתכן בפלילים. בנסיבות אלה הרי שמתבקשת המסקנה, כי עסקין במעידה בודדת וחד פעמית, אשר אינה מאפיינת את המערערים ואת אורחות חייהם, כמו גם את תפקודם המבורך בהיותם לוחמים במשטרת ישראל והפרספקטיבה והמשקל הסגולי אשר יש ליתן להסתבכותם זו במתווה חייהם הכללי של המערערים.

53. עוד ראוי להפנות לשורה של פסקי דין אשר במסגרתם ראו בתי המשפט להורות על ביטול הרשעות נאשמים שהורשעו בדין, גם במקרים בהם המעשים שביצעו, בנסיבותיהם, היו חמורים. בהקשר זה נפנה לפסיקה רלוונטית הדנה בעניינם של שוטרים שביצעו עבירות אלימות, כפי המקרה דנן.

כך לדוגמא בת"פ (ירושלים) 704-01-18 מחלקה לחקירות שוטרים - מח"ש נ' דניאל כתב שהוזכר לעיל, עסקין היה בנאשם שהינו שוטר שביצע עבירה של תקיפה סתם. במהלך ההפגנה צעד המתלונן, הלבוש כאדם חרדי, במעבר חצייה. לפתע, וללא שקדמה לכך כל התראה או אזהרה, הגיע הנאשם מאחורי גבו של המתלונן, דחפו בחוזקה, גרם לנפילתו ארצה על פניו, וזאת ללא כל הצדקה. לאחר שמיעת ראיות הורשע הנאשם ונשלח לשירות המבחן שהמליץ על ביטול הרשעתו. בית המשפט ביטל את הרשעת הנאשם בדין בקובעו כי באיזון בין כלל השיקולים, בשים לב לעבירה בה הורשע הנאשם, נסיבות ביצועה, ולאור הפגיעה שעלולה להיגרם לנאשם, כמו גם השפעת ההליך הפלילי עליו, יש להימנע מהרשעתו של הנאשם בדין מבלי לפגוע ביתר שיקולי הענישה האחרים.

54. בת"פ (ירושלים) 21305-02-18 מח"ש נ' עידו קציר, הורשע הנאשם על פי הודאתו בכתב אישום מתוקן בשתי עבירות של תקיפה סתם. בתקופה הרלוונטית שירת הנאשם כקצין שיטור וקהילה בתחנת לב הבירה. ביום 17.1.17 נערכה הפגנה בכיכר השבת בירושלים. במקום האירוע עבר המתלון אשר שמע את אחד המפגינים צועק לעבר שוטר יס"מ ממוצא אתיופי שהיה במקום "כושי, לך הביתה". הנאשם, שסבר כי המתלון הוא שצעק את האמור, תפס את המתלון והובילו למקום צדדי, שם היכה באמצעות ידו השמאלית בפניו של המתלון. כתוצאה מכך המתלון הוריד את משקפיו משום שחשש כי יישברו ואז הנאשם הלם בשנית בפניו של המתלון, תוך שצעק לעברו "הבנת?". בית המשפט קבע, כי אלימות המופעלת כלפי אדם הינה מעשה פסול ומכוער והדברים מקבלים משנה תוקף מקום בו עסקין באלימות המופעלת על ידי שוטר כלפי אזרח שלא לצורך, ומבלי שעומדת לשוטר סמכות להפעילה. יחד עם זאת קבע, כי בחינת סוג העבירה בנסיבותיה מובילה למסקנה, כי ניתן להימנע מהרשעת הנאשם מבלי לפגוע ביתר שיקולי הענישה, בין היתר בשים לב לכך שמדובר באירוע בודד. בצד האמור קבע בית המשפט, כי אין בהרשעת הנאשם, בהכרח, להביא לסיום העסקתו במשטרת ישראל באופן אוטומטי, אך מקום בו מדובר באלימות שהופעלה על ידי קצין משטרה, הרי שיש חשש ממשי שהנאשם עלול לאבד את מקום עבודתו ב- 15 השנים האחרונות ולכן נמנע מלהרשיעו בדין.

ברי הוא, כי נסיבות מקרה זה דומות לנסיבות המקרה שבפנינו, כמו גם סוגיית קיומו של נזק קונקרטי, כי הותרת הרשעת המערערים בדין על כנה עלולה באופן ממשי להביא לפיטורם מהמשטרה לאחר ששירתו בה באופן מבורך משך שנים רבות.

55. כן ראו ת"פ (ירושלים) 5071/02 מדינת ישראל נ' פרח יוגב ואח' (פורסם בנבו, 8.6.04). שלושת הנאשמים בתיק זה היו במועדים הרלוונטיים שוטרי מג"ב. נאשמים 1 ו- 3 ביצעו כמתואר באישום הראשון שבכתב האישום עבירות של תקיפה בנסיבות מחמירות ושימוש לרעה בכוח המשרה. כעולה מכתב האישום, במסגרת האישום השני, ביצעו שלושת הנאשמים בנוסף עבירה של שיבוש מהלכי משפט.

שלושת הנאשמים מילאו תפקידים בסיוור בג'יפ משטרה באזור מחסום שימעה. נאשם 1 היה מפקד הסיוור, נאשם 2 הנהיג ונאשם 3 היה לוחם שישב בחלקו האחורי של הג'יפ. במהלך הסיוור הבחינו הנאשמים ברכב שנוסע ללא אורות. עקב חשדם של הנאשמים, הם פתחו במרדף אחר הרכב וזה נמלט מהם. הנאשמים ירו לעבר הרכב ורק לאחר שהצליחו לפגוע בגלגל האחורי של הרכב, הוא נעצר. נאשמים 1 ו- 3 הוציאו את הנוסעים מן הרכב, היכו אותם במכות אגרוף וסטירות, בעטו בהם וקיללו אותם.

בהמשך לאירועים המתוארים, לאחר שהנאשמים נכחו לראות שארבעה מנוסעי הרכב נפצעו מן הירי, הם תיאמו ביניהם גרסאות תוך מסירת פרטים כוזבים בחקירותיהם ואף השלמת הכדורים החסרים במחסניות כלי נשקם.

בית המשפט קבע שאין ספק שהתנהגות הנאשמים 1 ו- 3 מצביעה על אובדן שליטה, חוסר הבנה של מהות תפקידם כלוחמים, שלכך נוסף מעשה השיבוש שביצעו שלושת הנאשמים. יחד עם זאת, בהינתן חלוף הזמן ממועד ביצוע המעשים, התסקירים החיוביים שהוגשו בעניינם של כל הנאשמים והמלצותיהם, נמנע בית המשפט מלהרשיע את שלושת הנאשמים בדין.

ברי הוא כי נסיבות המקרה דנן חמורות פי כמה מנסיבות המקרה שבפנינו.

56. כן ראו ת"פ (ירושלים) 27457-07-17 מח"ש נ' אלא סלאח, שם ביצע הנאשם עבירה של תקיפה סתם שעה ששימש כקצין יחידת סיור בדרגת מפקח בתחנת לב הבירה בירושלים. בתחנת המשטרה זיהה הנאשם את המתלונן כמי ששלח בעבר הודעה מינית לשוטרת עמה היה הנאשם בקשר באותה תקופה. בעקבות כך הנאשם היכה את המתלונן פעמיים בפניו, תוך שהעיר לו על מעשיו כלפי השוטרת.
- בית המשפט נמנע מלהרשיעו בדיון תוך שהתייחס לתסקיר החיובי שהוגש בעניינו של הנאשם, לקיחת האחריות במסגרתו ורצונו של הנאשם להשתלב בעבודה במסגרת שב"ס, כיבוי אש או תפקידי אבטחה.
57. כן ראו ת"פ (באר שבע) 2214/07 מדינת ישראל נ' בנימין דב (פורסם בנבו, 22.10.09), שם ביצע הנאשם, שוטר במשטרת ישראל ביחידה המרחבית במחוז דרום, עבירה של תקיפה סתם. הנאשם היכה קטין שהיה באותה עת שכנו וגרם לרעש, במכת אגרוף שהיכה לעינו השמאלית של הקטין. כתוצאה מכך נגרם לקטין סימן כחול מתחת לעין. בית המשפט נמנע מלהרשיעו בדיון תוך שציין כי עסקין בעבירה ראשונה ויחידה שהסבירות שיחזור עליה קלושה. ביצוע העבירה אינו משקף התנהגות כרונית אלא אירוע חד פעמי והנזק שייגרם לנאשם והפגיעה בשיקומו כתוצאה מההרשעה, עשויים להכריע את הכף.
58. עוד ראו בסוגיית הימנעות בתי משפט מלהרשיע שוטרים שביצעו עבירות אלימות - ת"פ (חיפה) 1862-02-11, מח"ש נ' מרדכי הראל, ת"פ (חיפה) 30247-12-21 מח"ש נ' יוסף והב ואח' וכן ת"פ (חיפה) 21723-07-17 מדינת ישראל נ' אחסאן שואהנה. בכל מקרים אלו ועוד ברבים אחרים עסקין בשוטרים שביצעו עבירות אלימות ובחלק מהם אף עבירות נוספות (כגון מרמה והפרת אמונים) ובתי המשפט ראו לסיים את ההליכים בעניינם מבלי להרשיעם בדיון ותוך השתתפות ענישה העולה בקנה אחד עם כך.
- ברי הוא, כי נסיבות המקרה שבפנינו בעניינם של שני המערערים, מבלי להקל בהם ראש, בוודאי שאינן חמורות מנסיבות חלק מהמקרים שפורטו לעיל. על רקע האמור לעיל הרי שגם בעניינם האינטרס בשיקום המערערים, על רקע ההנמקות המצטברות שפירטתי לעיל, אף הוא אינטרס ציבורי.
59. מודעת אני לחלקם השונה של כל אחד מהמערערים במעשה ובהתאמה העבירות השונות בהן הורשע כל אחד מהם. יחד עם זאת, ועל רקע הנסיבות בהן התרחשו העבירות, מבלי להקל באלה ראש, העובדה כי עסקין בעניינם של כל אחד מהם במעידה חד פעמית שהתרחשה על רקע השתלשלות אירועים נקודתית ומסוימת, חלוף הזמן ממועד ביצוע המעשה, העובדה שקודם לכן ולאחר מכן לא שב אף אחד מהמערערים והסתבך בפלילים, אני סבורה כי בעניינם של שני המערערים התגבש התנאי השני הקבוע בהלכת כתב.
60. עוד נציין, כי שני התנאים המצטברים הקבועים בהלכת כתב אינם מתקיימים במנותק האחד מרעהו וכי מתקיימת ביניהם "מקבילית כוחות" שבין הדרישה להוכחת קיומה של פגיעה קונקרטיה לבין חומרת העבירות. ראו בהקשר זה ע"פ (מרכז) 24457-03-15 גוטרמן נ' מדינת ישראל (30.8.15) וכן ע"פ (מרכז) 44406-12-11 שואהנה נ' מדינת ישראל (16.2.12).
- במקרה זה הרי שהוכחה פגיעה קונקרטית ברורה ומוחשית ובהינתן ההנמקות המצטברות שהובאו לעיל הרי שאף מהות המעשים שביצעו המערערים, מבלי להקל בהם ראש, אינם מצויים על הרף החמור ביותר של אלה.
- בנסיבות אלו הרי שמתקיימים כנדרש וכדבעי שני התנאים המצטברים הקבועים בהלכת תמר כתב להימנעות מהרשעת המערערים בדיון.
61. בנסיבות אלו הייתי מציעה לחברי לקבל את הערעור במובן זה שתבוטל הרשעת המערערים בדיון ותחת זאת יקבע כי המערערים ביצעו את העבירות בהן הודו והורשעו (כל אחד בהתייחס לעבירה בה הורשע), וזאת מבלי להרשיעם בדיון.
- כפועל יוצא מביטול הרשעת המערערים בדיון, הרי שעונשי המאסר המותנים שהוטלו עליהם בבית המשפט קמא יבוטלו.
62. באשר לרכיבי הענישה שיוטלו על שני המערערים, וכפי הסכמות הצדדים, הייתי מציעה לחברי כי סכום הפיצוי לטובת המתלונן בו חויב המערער 1 בבית המשפט קמא יוגדל לסך ₪ 5,000 (בקיצוץ הסכום ששולם עד עתה) וכי סכום הפיצוי בו חויב המערער 2 בבית המשפט קמא יוגדל ויעמוד על ₪ 6,000 (בקיצוץ הסכום ששולם על ידו עד עתה).
- בצד האמור יוטל על המערער 1 צו של"צ בהיקף מוגדל מזה המומלץ על ידי שירות המבחן בתסקיר, כך שיושת גם רכיב עונשי מוחשי בהיקף של 250 שעות של"צ ואילו על המערער 2 יושת צו של"צ נרחב יותר נוכח חלקו בפרשה שיעמוד על 350 שעות של"צ.
63. ככל שתתקבל הצעתי בדבר ביטול הרשעת המערערים בדיון, הרי שיבוטלו הקנסות בהם חויבו, שעה שאלה לא יכולים להיות מוטלים בהיעדר הרשעה. תחת זאת יחויב כל אחד מהמערערים בחתימה על התחייבות כספית בסך 5,000 ₪ להימנע מלעבור במשך שנתיים כל עבירת אלימות.
- יפעת שיטריט, שופטת
הנשיאה, אסתר הלמן, אב"ד :

המערער, בהיותם שוטרים, תקפו מאבטח שעמד בפתח תחנת משטרה, לאחר שזה ביקש מהם להציג תעודה מזהה. המערער מס' 1 -ניקולאי, כיבד בקשה זו, הציג תעודה מזהה כנדרש והחל להיכנס לתחנה. לעומתו, המערער מס' 2 - חגי, התרעם על הדרישה ומכאן החלה תקרית שהתפתחה לתקיפתו של המאבטח בדחיפות, סטירה, בעיטה ולבסוף במכות שניתכו על ראשו של המאבטח בחוזקה באמצעות בקבוק מתכת, בו אחז המערער מס' 2. אין צורך לומר כי מדובר במעשים חמורים, של אלימות ללא כל סיבה, כנגד מאבטח שכל מטרתו הייתה לבצע את עבודתו, כל שכן כאשר אלימות זו באה מצד שוטרים, אנשי חוק האמונים על שמירת הסדר הציבורי. המערערים לא לקחו אחריות על מעשיהם בבית המשפט קמא, הם הורשעו רק לאחר ניהול ההליך וגם לאחר מתן הכרעת הדין לא קיבלו את הגזירה והגישו ערעור על הכרעת הדין לבית משפט זה, במסגרתו ביקשו לזכותם מכל אשמה. כפי שתואר לעיל, בפסק דינה של כב' השופטת י. שטרית, במסגרת הערעור ובהמלצתנו, הסכימו הצדדים כי המערער מס' 1 יזוכה מן העבירה בה הורשע ובמקומה יורשע בעבירה של תקיפת סתם, (המתייחסת אך לדחיפתו של המאבטח), ואילו הרשעתו של המערער מס' 2 בעבירה של תקיפה הגורמת חבלה של ממש בנסיבות מחמירות תבוטל ובמקומה הוא יורשע בעבירה של תקיפה הגורמת חבלה של ממש, ללא הנסיבות המחמירות, שעניין ביצוע בצוותא. אחר כל זאת, נותר להכריע בבקשת המערערים לשקול את עתירתם להימנע מהרשעתם בדין, על סמך השיקולים הרלוונטיים כפי שנקבעו ב"הלכת כתב" ובפסיקה מאוחרת יותר. מדובר על שני תנאים מצטברים שצריכים להתקיים על מנת שבית המשפט ימנע מהרשעה, בניגוד לכלל שלפיו מי שביצע עבירה מורשע בדין: ראשית, על ההרשעה לפגוע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם ושנית, סוג העבירה מאפשר לוותר, בנסיבות המקרה המסוים, על ההרשעה, מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים. בכל הנוגע לתנאי הראשון, מקובלים עלי הדברים שפורטו בפסק דינה של חברתי, השופטת שטרית. אף ששיקול הדעת בכל הנוגע להמשך העסקתם של המערערים במשטרת ישראל נתון לגורם המקצועי וככלל יש להותיר את הסוגיה לבחינתם ולשיקול דעתם של גורמי המקצוע המוסמכים (ראו רע"פ 5006/24 כהן שדה נ' מדינת ישראל (15.7.2024), ניתן לצאת מתוך הנחה, כפי שטענו באי כוח המערערים, כי עצם ההרשעה עלולה להוות שיקול משמעותי בהחלטה שלא להותיר את המערערים במסגרת המשטרה, גם אם עד כה הם לא פוטרו, אלא רק הועברו לתפקיד אחר. קרי, ההרשעה עלולה לפגוע פגיעה חמורה בשיקום המערערים.

השאלה הקשה יותר היא האם מתקיים התנאי השני, שלפיו סוג העבירה, בנסיבות המקרה המסוים, מאפשר לוותר על ההרשעה מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים, בפרט בכל הנוגע למערער מס' 2. כידוע, התנאים שנקבעו בהלכת כתב הם מצטברים אולם קיימת ביניהם "מקבילית כוחות" ובכל הנוגע למערער מס' 1 דומה כי לאחר שבוטלה הרשעתו בעבירה של תקיפה הגורמת חבלה של ממש בנסיבות מחמירות הרי האיזון בין השיקולים מאפשר הימנעות מהרשעתו, מבלי לפגוע בשיקולי הענישה האחרים, נוכח מהות המעשה שביצע, מידת החומרה שלו, ויתר הנימוקים שפורטו בפסק דינה של השופטת שטרית.

בעניינו של מערער מס' 2, שהוא מחולל האירוע ומי שהפעיל אלימות ממשית כנגד המאבטח, לרבות הנחתת המכה על ראשו באמצעות בקבוק מתכת, שגרמה לו לחבלות של ממש, המצב מורכב יותר. הפסיקה הדגישה לא אחת את החומרה היתרה הגלומה בעבירות המבוצעות על-ידי שוטרים, תוך ניצול כוחם וסמכותם. חומרה זו נובעת מכך שהפגיעה באינטרסים המוגנים איננה מצומצמת לנזק שנגרם לנפגע העבירה, אלא יש בעבירה המבוצעת על-ידי שוטרים ואנשי חוק אחרים, כדי לפגוע באמון הציבור במערכת אכיפת החוק, ולחתור תחת הערכים הבסיסיים אשר מנחים את משטרת ישראל, וביניהם הגנה על שלום הציבור ושמירה על טוהר המידות (רע"פ 7921/22 אבו סאלח נ' מדינת ישראל (28.11.2022) וראו גם רע"פ 5040/23 אבלייב נ' מדינת ישראל (2.8.2023)). משוטר המייצג את מערכת אכיפת החוק, ניתן לצפות "לדוגמה אישית ולהתנהגות מאופקת שלא יהיה בה משום ניצול לרעה של הסמכות שניתנה בידיו" (רע"פ 2310/07 יום טוב נ' מדינת ישראל, (13.03.2007)).

בין שיקולי הענישה האחרים, שיש לקחתם בחשבון בהימנעות מהרשעה, קיים גם שיקול הרתעת הרבים, ויש חשש כי ביטול הרשעתו של שוטר שנהג באלימות, יעביר מסר סלחני לאנשי חוק אחרים, ולא ירתיע אותם מלנהוג באופן דומה. למרות האמור, ישנה פסיקה לא מעטה, שחלקה אוזכר בפסק דינה של חברתי לעיל, בה נמנעו בתי המשפט מהרשעתם של שוטרים, שהיו מעורבים במעשי אלימות, בפרט כאשר מדובר היה במעידה חד פעמית, שלא אפיינה את התנהלותם לאורך השנים בהן מילאו תפקידם (ראו ההתייחסות בת"פ (שלום ראשל"צ) 19343-09-23 מדינת ישראל נ' שחר (20.11.2024)).

מקרהו של מערער מס' 2 מעורר התלבטות לא פשוטה. מצד אחד מידת האלימות שהפעיל והנסיבות בהן איבד שליטה על עצמו, שלא במסגרת פעולה של אכיפת החוק, אלא במפגש עם מאבטח בתחנת משטרה, שלא הצדיק נקיטת אלימות כלשהי, מעורר חשש שמא הימנעות מהרשעתו תפגע בשיקולי ענישה אחרים, מעבר לשיקול השיקום שלו. מצד שני, מדובר באירוע בודד, שאיננו מאפיין את המערער מס' 2 ואת אורחות חייו עד כה, תרומתו לביטחון המדינה והטראומה שחוה בעת שירותו הצבאי. חרף הנסיבות האישיות המפורטות בתסקיר, והטראומה שחוה, הצליח המערער לשמור על יציבות תעסוקתית, כולה בתחומי הביטחון ושמירת החוק. מאז האירוע חלפו למעלה משלוש שנים, במהלכן הועבר המערער מס' 2 מתפקידו, ושילם כבר מחיר בגין התנהלותו במקרה דנן.

לא בלב קל הגעתי לכלל מסקנה כי יש לקבל את הערעור ולהימנע גם מהרשעתו של המערער מס' 2, בשים לב לאמור לעיל ולנימוקים הבאים:

כפי העולה מהתסקיר שהונח בפנינו, כיום, בשונה מן המצב שהיה קיים בעת שנבחנה סוגיית ההרשעה בבית המשפט קמא, לוקח המערער אחריות על המעשים, הפנים את הפגיעה שגרם והביע בושה וצער על מעורבותו במעשים. יש להצטער על כך, שהמערער מס' 2 לא לקח אחריות בשלב מוקדם יותר של ההליך, אולם על פי התרשמות שירות המבחן לקיחת האחריות כיום היא מלאה וחרטתו על המעשים היא כנה.

נתתי דעתי גם לפסיקה במקרים דומים, (ראו בהקשר זה אך לאחרונה ע"פ (מחוזי חי') 23347-11-23 הבהיל נ' מדינת ישראל (12.1.2025), ות"פ (שלום ב"ש) 47025-06-22 מדינת ישראל נ' אוהיון (21.8.2024), בו בוטלה ההרשעה בהסכמה), בהם ניתן משקל לפוטנציאל השיקום הרב הטמון בשוטרים, שהורשעו בביצוע עבירת אלימות חד פעמית, שהיא חריגה לאורחות חייהם, איננה משקפת את דרך חשיבתם והסיכוי כי ישקמו את חייהם כאזרחים תורמים ומועילים הוא גבוה.

לכך יש להוסיף גם את נכונותם של המערערים להגדיל את סכום הפיצויים לנפגע העבירה, צעד המבטא אף הוא הכרה בפגיעה שהסבו לו וקבלת אחריות עליה.

נוכח האמור וכחריג אני מסכימה לקבלת הערעור שהוגש על ידי שני המערערים, ביטול הרשעתם בדין, תוך קביעה כי ביצעו את העבירות בהן הורשעו בבית משפט זה והטלת העונשים כמפורט בפסק דינה של השופטת שטרית.

אסתר הלמן, שופטת
נשיאה
השופט חנא סבאג:

קראתי את חוות דעתה המקיפה של חברתי השופטת י. שטרית וכן את הערותיה של הנשיאה א. הלמן ואני מסכים לתוצאה אליה הגיעו.

כפי שציינה אף חברתי הנשיאה, אין חולק כי חלקו של המערער 1, קל יותר בהתחשב בחלקו המזערי של המערער 1 באירוע לאחר שתוקנה הרשעתו בבית משפט זה לצד נטילת האחריות והחרטה שהביע, מה שמאפשר סיום ההליך בעניינו ללא הרשעה כפי שהמליצו חברותיי.

בכל הנוגע למערער 2, ההחלטה היא מורכבת יותר. חלקו של מערער זה מרכזי יותר כשהוא למעשה מי שגרם להסלמת האירוע והביא, בסופו של יום, לגרימת החבלות של ממש למאבטח. המערער 2 כיוון את האלימות בה נקט לעבר מאבטח שאמור לאבטח אחת מתחנות המשטרה של משטרת ישראל, מקום עבודתו של אותו מערער, כך שברגיל אין מקום להימנע מהרשעה בנסיבות שכאלה. עם זאת, שעה שמדובר באירוע בודד במהלך עבודתו רבת השנים של המערער בכוחות הביטחון, שעה שהמערער 2 לקח אחריות ומביע צער ובושה על המעשים, גם אם זו באה בשלב מאוחר של ההליך, ושעה שהרשעתו של המערער שונתה ובוטלו הנסיבות המחמירות שנלוו להרשעה בבית משפט קמא, החלטתי להצטרף לדעתה של חברתי השופטת י. שטרית גם בעניינו של מערער זה. לסיכום, מצטרף אני לתוצאה אליה הגיעה חברתי השופטת י. שטרית, לבטל את הרשעתם של המערערים בדין.

חנא סבאג, שופט
הוחלט אפוא, פה אחד לקבל את הערעורים, לבטל את הרשעתם של המערערים בדין ולקבוע כי בצעו את העבירות בהן הודו והורשעו בבית משפט זה במסגרת הערעור. במקום העונשים שהוטלו עליהם בבית המשפט קמא יוטלו עליהם העונשים כמפורט בפסק דינה של השופטת שטרית.
יתרת סכום הפיצויים תשולם בתוך 30 יום.
ככל שמלוא היתרה הופקדה על ידי כל אחד מן המערערים היא תועבר למתלון - נפגע העבירה.
שירות המבחן יגיש תכנית של"צ בעניינם של שני המערערים בתוך 30 יום מהיום.
מובהר בזאת לשני המערערים חובתם למלא אחר צו השל"צ כנדרש וכדבעי והנפקויות המשפטיות שיקומו אם לא יעשו כן.
כל אחד מהמערערים יחתום בתוך 10 ימים מקבלת פסק הדין על התחייבות כספית בסך 5,000 ₪ להימנע מלעבור במשך שנתיים כל עבירת אלימות.
פסק הדין יומצא בדחיפות לבאי כוח צדדים ולשירות המבחן.
באי כוח המערערים יעבירו העתק פסק הדין למערערים, יעדכנו אותם בחובותיהם ויסבירו להם את משמעותם. כן יצרו קשר עם שירות המבחן לצורך קידום תכנית השל"צ.
לעיונו ביום 2/3/25.
ניתן היום, כ"ח טבת תשפ"ה, 28 ינואר 2025, בהעדר הצדדים.

חנא סבאג, שופט

יפעת שיטרית, שופטת

אסתר הלמן, שופטת
נשיאה